

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЕДУЧОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ: ТЕНДЕНЦІ ДО ПРОФЕСІЙНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

Ктейман Вадим Юрійович

*студент I курсу факультету аудіовізуального мистецтва
та виробництва*

*Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Ведучих часто називають обличчям телеекрану. Ми звикли вважати, що саме за ведучим у кадрі глядачі впізнають канал і вирішують, залишитися чи переключитися на нього. Крім того, існує поширена думка, що популярні ведучі мають свою аудиторію. Для ведучого стояти перед аудиторією і відповідати за роботу величезної команди – це одночасно і задоволення, і велика відповідальність. Неважливо, чи читає те ви національні новини, чи ведете розважальну програму для молоді.

Камери, телевізійні монітори та студійне освітлення мають здатність спотворювати зображення, в результаті чого зображення дещо відрізняється від реальності. Саме тому в телебаченні існує спеціальне поняття – телегенічність. При цьому людині не обов'язково потрібно мати ідеальні форми тіла та обличчя, як у фотомоделі. З телевізійного кастингу легко визначити, хто виглядає комфортно, а хто ні.

Телегенічна людина має харизму, енергетику, настрій, приємну посмішку і голос. Тож багатьом початківцям від самого початку потрібно уявити, що дивиться й слухає жива аудиторія. У реальному житті вони не усвідомлюють, що закривають очі, сутуляться, морщать лоб, роблять неймовірну міміку, коли не можуть вимовити складні слова.

Телеведучі повинні контролювати себе. В ефірі немає можливості почати все спочатку, і навіть якщо програма записана заздалегідь, жоден режисер не дасть вам можливості читати один рядок знову і знову. Звичайно, це не те, чого можна набути за одну ніч. З досвідом треба стати людиною із залізними нервами і навчитися контролювати свої емоції.

Практична робота на сучасних молодіжних музичних каналах вимагає від ведучого постійної комунікації з аудиторією під час ефіру, ставлячи запитання та презентуючи кліпи. Бездумне зачитування цікавих новин, написаних редакторами з титрами, залишилося в минулому. Глядачі очікують живого спілкування, приємної зовнішності та позитивної енергетики.

Робота ведучого, полягає в тому, щоб загартовувати себе, готуватися до нескінченної критики, аналізувати свої помилки і вчитися на проблемах своєї аудиторії. Зрозуміло, що ведучий потребує більше, ніж просто неабиякої майстерності. Голос, його тембр, чистота, стиль мовлення та грамотність, мабуть, важливіші за зовнішній вигляд будь-якого журналу [3, с. 152].

Чи потрібно майбутнім телеведучим знати про своє голосове обладнання перед тим, як вони підуть на телебачення? Технічно наші голоси резонують у трьох регістрах: верхньому, середньому та нижньому. Колими намагаємося говорити в нижньому регістрі, ми можемо відчувати легку вібрацію, коли кладемо руку на груди. Середній регістр – це голос, з яким ми знайомі у повсякденному житті. Високий регістр часто «вмикається», коли дівчина схвильована і говорить швидким, тонким голосом.

Запис власного голосу на диктофон і прослуховування себе та інших людей ззовні може надати емпіричне уявлення про якість звучання. Поширеними прикладами є нечіткість речень, швидкий або повільний темп мовлення, монотонне мовлення, зміщення акцентів, скорочення, нечітка вимова складних літер, нечітка артикуляція, рухи щелепами, тихий голос, нерозбірливе мовлення, задишка і вживання слів паразитів.

Дихальні вправи не менш важливі в роботі телеведучого. Чим більше реплік ви можете вимовити на одному диханні, тим більше треновані ваші легені і тим менша ймовірність того, що ви задихнетесь під час ефіру або запису програми. Всі вправи слід виконувати регулярно, принаймні 30 хвилин щодня. Можливо робити скоромовки будь-де і будь-коли. Постійна практика і порівняння свого мовлення з диктофонними або відеозаписами, сприятимуть усуненню дефектів мовлення і підвищенню власної професійної майстерності.

Ретельно підібраний образ, відповідність загальній стилістиці програми, гармонійне поєднання програм, гармонія між зовнішнім виглядом і внутрішнім змістом – найважливіші чинники успіху будь-якого телевізійного продукту. Водночас, непрезентабельне, позбавлене смаку та комічне поєднання одягу або, навпаки, надто «сірий» зовнішній вигляд ведучого не лише заважають глядачеві розпізнавати інформацію, але й часто є головним подразником глядацької аудиторії. Прикладом створення особливого стилю телеведучого є Ларрі Кінг. Для нього було важливо створити комфортні умови для гостя, у якого він бере інтерв'ю, і вилити з гостя максимум інформації [2].

Однією з головних причин роздратування глядачів у будь-якій телепрограмі є одяг. Він є – інструментом й можливістю надання додаткової інформації про ведучого, тон та настрої програми. У справжніх професіоналів завжди є свої вподобання та впізнавані елементи.

Телеведуча Алла Мазур (служба новин телеканалу «1+1»), завжди класично одягнена й має діловий стиль; Катерина Осадча (програма «Світське життя») з її жіночністю, легким епатажем, оригінальністю та креативністю; Леся Нікітюк (програма «Орел і решка») з модним жіночним стилем і жартами, Володимир Остапчук (ведучий Євробачення) з вишуканим і стильним одягом, чарівною посмішкою, професійним спілкуванням іноземною мовою, Дмитро Комаров («Світ навиворіт») з його особистим стилем мандрівника, Григорій Решетник (освітній проєкт «Ми зробимо це») з його молодіжним стилем. Все це є прикладами вітчизняного телебачення. На жаль, загальносвітова практика, коли за зовнішній вигляд ведучого відповідає великий штат стилістів, на загальнонаціональних телеканалах є рідкісним винятком. Сьогодні на національному телеекрані досить складно розпізнати чийсь особливий образ, окрім невдало підібраної краватки.

Улюблений телеведучий мільйонів глядачів Юрій Горбунов постійно дивує аудиторію креативним підходом до одягу, працюючи в програмі ранкове шоу "Підйом" («Новий канал») де його партнеркою стала Маша Єфросініна, програму «Сніданок з 1+1» Марічкою Падалко, а також у шоу "Танці з зірками" разом із Тіною Кароль. Однак для молодшого покоління глядачів ці приклади зараз практично не мають сенсу. Коли нові ведучі з'являються на телебаченні в різний спосіб (кастинги, прослуховування, конференції тощо), вони часто залишаються наодинці. На думку телеведучого багато ефірних годин вимагають цілого дня репетицій та прогонів. Зберігати енергію та гарний настрій протягом усього дня – це важливе завдання, адже телеведучий повинен бути завжди готовим до взаємодії та імпровізацій з аудиторією [1].

Інший відомий український телеведучий, співак та поет Микола Серга, чия поезія заповонила Інтернет та миттєво розлетілася на широку аудиторію має різносторонню діяльність, яка принесла йому популярність. Ведучий має свою манеру, подачу й позиціонування [3].

У молодіжних програмах завжди ефективним є принцип підтримки ведучим певного образу протягом усієї програми: романтичного, ділового, повсякденного, спортивного тощо. Це одяг, стиль і кольори якого ідеально відповідають загальній концепції програми. Однак, якщо відповідальність за вибір і купівлю одягу повністю лягає на плечі ведучого, варто придбати три-чотири речі, які легко комбінуватимуться між собою. Найкраще, щоб вони були нейтральними, щоб їх можна було доповнити різноманітними аксесуарами.

Не менш важливими для сучасного ведучого при цьому залишаються зачіска та макіяж. Жінкам – ведучим небажано розпускати довге волосся, краще підійдуть зачіски середньої або короткої довжини. Що стосується макіяжу, то тут слід дотримуватися певних принципів. Якщо придивитися

до ведучих на європейських каналах (BBC, Euronews, RTL, TV5MONDE), то їх макіяж майже непомітний і дуже природний. Варто більше уваги приділити рівному тону шкіри та корекції обличчя за допомогою м'яких рум'ян. Чоловікам – ведучим набагато легше приділяти увагу своєму зовнішньому вигляду. Акуратна стрижка, тональний крем і пудра – є базовим джентльменським набором.

На нашу думку, кожен, хто вже працює на телебаченні, створює сюжети і мріє колись вести власне шоу, повинен прагнути якомога частіше працювати в кадрі. Знімати різні стендапи, проходки, представляти вашого героя глядачеві. Якщо ведучий працює без суфлера, наприклад, якщо програма записується на вулиці, текст підводок слід запам'ятати заздалегідь, а не на місці. При роботі з суфлером у студії, особливо в режимі прямого ефіру, важливо мати під рукою роздруковану копію тексту. Під час зйомок програми важливо уважно слухати вказівки режисера. За допомогою внутрішнього зв'язку через маленький навушник він повинен повідомляти ведучому, з якою камерою працювати, як поводитися в разі надзвичайної ситуації. Важливо завжди звертати увагу на свою поставу, не присідати і не розправляти плечі. Також потрібно пам'ятати, що яким би поганим не був особистий настрій ведучого, він не повинен переносити його на аудиторію.

Література:

1. Волинець І. Чоловік Осадчої Горбунов розповів, як йому дається робота телеведучого: цілими днями репетиції та прогони. 1 хвилина. URL: https://odnaminyta.com/shou-biznes/novini/270468-cholovik-osadchoyi-gorbunov-rozpoviv-yak-jomu-dayetsya-robota-televeduchogo-czilymy-dnyamy-repetycziyi-ta-progonu?utm_source=ukr.net (дата звернення 28.02.2024).
2. Жук К. Ларрі Кінг: Король ефіру. Investory.news. URL: <https://investory.news/larri-king-korol-efiru/> (дата звернення 28.02.2024).
3. Мітчел Стівенс, Бет М. Олсен. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет. Переклад з англійської Наталії Єгоровець. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 407 с.
4. Москаленко Л. Успішний телеведучий. Який він? Микола Єрга та експерти про секрети успіху. Pressa. URL: <https://pressassociation.org.ua/ua/uspishnij-televeduchij-yakij-vin-mikola-s%D1%94rga-ta-eksperti/> (дата звернення 28.02.2024).